

Český telekomunikační úřad

MĚSÍČNÍ MONITOROVACÍ ZPRÁVA

září 2014

Telegraficky o komunikacích

OBSAH AKTUÁLNÍHO ČÍSLA

- ♦ Z rozhodovací praxe ČTÚ 2
- ♦ Situace na trhu elektronických komunikací..... 2-4
- ♦ Virtuální operátoři 4
- ♦ Analýzy trhů 5
- ♦ Telekomunikační regulace v EU 5
- ♦ Kontrolní činnost ČTÚ 6-7
- ♦ Ochrana spotřebitele 7
- ♦ Univerzální služba 7
- ♦ TÉMA MĚSÍCE: Diskuse o implementaci univ. služby v sektoru poštovních služeb 8-14

Rada ČTÚ opět kompletní

Ondřeje Filipa, který se na konci srpna rozhodl z Rady ČTÚ odejít, nahradil Jan Duben. Na ministerstvu průmyslu a obchodu působil dosud jako ředitel sekce digitální ekonomiky a ochrany spotřebitele. Vláda ho do funkce člena Rady jmenovala do roku 2019.

Evropská komise uvolňuje regulaci pevných linek

Evropská komise vydala dne 9. října novelu doporučení, ve kterém nově vymezuje jen čtyři relevantní trhy namísto předchozích sedmi. Dosavadní trhy č. 1 a 2 doporučení Komise ruší. Pod kontrolou regulátora zůstává pevné připojení k internetu a fixní a mobilní terminační trhy. Úřad na základě novelizovaného doporučení připraví novou metodiku k Opatření obecné povahy, kterým se určí seznam relevantních trhů.

Poslanecká sněmovna schválila ve 3. čtení zákon o el. komunikacích

Nově se má limit výše smluvní pokuty při předčasném ukončení smlouvy uzavřené na dobu určitou týkat pouze spotřebitelů. Podle stávající právní úpravy operátoři za předčasný odchod nemohou žádnému účastníkovi účtovat více než pětinu součtu zbývajících měsíčních paušálů nebo sjednaného minimálního měsíčního plnění. Novela nyní míří do Senátu.

Český spotřebitel zůstane chráněn jako jinde v Evropě

Poslanecká sněmovna v pátek 26. září schválila novelu zákona o elektronických komunikacích, která podstatně omezuje práva zákazníků telekomunikačních operátorů. ČTÚ přitom již při projednávání novely poukázal na to, že navrhovaná úprava je v rozporu s evropskou směrnicí o univerzální službě.

Oproti znění směrnice limituje sněmovnou schválená národní úprava práva spotřebitele v možnosti zareagovat na situaci, kdy telekomunikační operátor jednostranně změní smlouvu. V současné době platí, že v takovém případě má operátor vůči zákazníkovi čtyři povinnosti (rozvedené na str. 2 v článku *Změna smlouvy zakládá účastníku právo*), mimo jiné musí zákazník

o této změně informovat a ten má právo od smlouvy odstoupit. Je to přitom obecný princip, který se

Na základě oznámení o navrhovaných změnách smluvních podmínek mají účastníci právo zrušit smlouvu bez postihu. Nejpozději jeden měsíc před takovou změnou musí být účastníci odpovídajícím způsobem vyrozuměni a současně musí být informováni o svém právu takovou smlouvu bez postihu zrušit, jestliže nové podmínky nepřijímají.

čl. 20 odst. 4 směrnice 2002/22/ES

zdaleka netýká jen telekomunikací, ale je zakotven i například v § 1752 občanského zákoníku.

Nově má být možnost ukončit smlouvu zcela bez sankcí vázána na podmínku, že „jde o pod-

statnou změnu smlouvy vedoucí ke zhoršení postavení účastníka.“ Unijní legislativa však žádnou takovou dodatečnou podmínku nepřipouští.

Novela bude projednávána v Senátu. ČTÚ jako orgán aplikující zákon o elektronických komunikacích očekává, že horní komora uvede podobu novely do souladu s unijní směrnicí tak, aby Česká republika byla ochráněna před rizikem procesu infringementu.

Při rozhodování sporů bude ČTÚ i nadále ctít právo vycházející ze směrnice. Ta jako harmonizační nástroj Evropské komise má větší právní sílu než zákon, který by ji nesprávně implementoval a který by jí neodpovídal.

Z rozhodovací praxe ČTÚ:

Smluvní pokuta musí být součástí vlastní spotřebitelské smlouvy a být určitá

Ujednání zakládající smluvní pokutu nemohou být součástí tzv. všeobecných obchodních podmínek, ale výhradně jako součást samotné spotřebitelské smlouvy, pod kterou klient připojuje svůj podpis. Tato ujednání mají navíc přesně specifikovat, jakou povinnost musí spotřebitel porušit, aby bylo možno se pokuty domáhat. Vyplývá to z pravomocného rozhodnutí, které v září vydal ČTÚ ve sporu jednoho z klientů společnosti DIGI Czech Republic.

Společnost DIGI Czech Republic se domáhala vůči svému zákazníkovi zaplacení smluvní pokuty. Svůj nárok opírala o smluvní vztah založený smlouvou z října 2006. Odpůrce odmítl uhradit smluvní pokutu s tím, že služba nefungovala a on přesto poměrnou část za ni uhradil.

Zatímco prvostupňový správní orgán nárok na zaplacení smluvní pokuty navrhovateli přiznal, předseda Rady ČTÚ ve svém rozhodnutí o rozkladu dovodil, že sjednání smluvní pokuty ve znění předložené smlouvy je ne-

platné. S ohledem na nález Ústavního soudu ČR, sp.zn. I ÚS 3512/11, uvedl, že „...obchodní podmínky nesmějí sloužit k tomu, aby do nich v často nepřehledné, složité formulované a malým písmem psané formě skryl dodavatel ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o kterých předpokládá, že pozornosti spotřebitele spíše uniknou (...). V rámci spotřebitelských smluv ujednání zakládající smluvní pokutu zásadně nemohou být součástí tzv. všeobecných obchodních podmínek, nýbrž toliko spotřebitelské

smlouvy samotné (listiny, na níž spotřebitel připojuje svůj podpis)...“.

Rozhodnutí dále uvádí, že ustanovení o smluvní pokutě, jež se stalo součástí smluvního ujednání mezi navrhovatelem a odpůrcem, nespecifikuje, jakou povinnost musí účastník porušit, aby bylo možno domáhat se smluvní pokuty. Formulaci obsaženou ve smlouvě („V případě, že Uživatel poruší kteroukoliv povinnost stanovenou ve Smlouvě, včetně porušení bez zavinění na straně Uživatele (...), je společnost DCZ oprávněna požadovat od Uživatele zaplacení smluvní pokuty ve výši 5000 Kč za každé jednotlivé porušení povinnosti...“) tak lze považovat za neurčitou a neplatnou podle § 37 občanského zákoníku.

Předseda Rady ČTÚ z výše uvedených důvodů navrhovateli nárok na zaplacení smluvní pokuty nepřiznal.

Změna smlouvy zakládá účastníku právo odejít

Právo operátora jednostranně měnit smlouvy je v zákoně o elektronických komunikacích (ZEK) vyváжено opatřeními, která v takovém případě mají ochránit zákazníka jako slabší smluvní stranu. Účastník totiž obvykle nemá možnost významným způsobem zasáhnout do návrhu účastnické smlouvy, ani mu není zákonem přiznáno právo smlouvu jednostranně měnit.

V ustanovení § 63 odst. 6 ZEK lze nalézt čtyři povinnosti operátorů:

1. uveřejnit informaci o změně smlouvy v každé své provozovně,
2. uveřejnit informaci o změně smlouvy na internetu,
3. informovat o této změně účast-

níka způsobem, který si zvolil pro zasílání vyúčtování a

4. informovat o změně podstatných náležitostí smlouvy, nebo změny jiných ustanovení, které vedou ke zhoršení postavení účastníka s poučením, že je oprávněn smlouvu ukončit bez sankce.

Pokud operátor jednostranně změní smlouvu, navíc s bezprostředním dopadem na cenu poskytovaných služeb, aniž by svým zákazníkům jakožto slabší smluvní straně umožnil tuto nově stanovenou cenu neakceptovat a využít možnost zvolit si jiného poskytovatele služeb, lze to chápat jako zjevný útok proti výše popsanému společenskému zájmu. Takový útok nemůže požívat ochrany zákona.

Situace na trhu elektronických komunikací

O₂

Společnost O2 snížila od září u tarifů VoIP O₂ Business a VoIP O₂ Trend, určených pro VoIP linky, základní cenu služby VoIP Linka – neomezené národní volání o 145,20 Kč/měsíčně (z 363 Kč/měsíčně na 217,80 Kč/měsíčně). Základní cena služby zahrnuje místní a dálkové volání ve špičce i mimo špičku do pevných sítí v ČR a volání do ne-

veřejných telefonních sítí bez omezení objemu bezplatných volání.

Od 1. září nelze nově aktivovat Balíček volných minut do mobilních sítí na VoIP Linkách, který za 1 815 Kč/měsíčně obsahoval 3 000 volných minut na volání do mobilních sítí v ČR. Nadstavbový balíček (Balíček volných minut do mobilních sítí na VoIP Linkách) byl nahrazen balíčkem VoIP Komfort, který je určen pro VoIP linky typu připojení Pevná linka, ISDN2, ISDN30

a SIP¹. Balíček VoIP Komfort nabízí za 871,20 Kč/měsíčně 1 000 volných minut na volání do mobilních sítí v ČR a volání do mezinárodních destinací, např. na volání do většiny zemí EU, USA a Kanady. Nevyčerpaná část volných minut se nepřevádí do následujícího zúčtovacího období. Počet zakoupených balíčků musí odpovídat počtu hovorových kanálů

¹ Doplnková služba VoIP linka SIP single (samostatná přípojka s protokolem SIP), VoIP linka SIP série (dvě nebo více přípojek s protokolem SIP sdružených doplnkovou službou sériová linka), VoIP linka SIP provolba (jedna nebo více přípojek s protokolem SIP sdružených doplnkovou službou provolba).

daného typu připojení. Volné minuty se uplatňují na volání v rámci O2 Team Combi². Volání nad rámec volných minut jsou zpoplatňována podle tarifu, který zákazník využívá.

O2 od 1. září upravilo podmínky pro automaticky uskutečněná volání z pevných sítí. Za spojení z pevné sítě do mobilní sítě O2 se považuje kromě volání na mobilní čísla O2 mobilní hlasové služby i volání na čísla virtuálních operátorů BLESKmobil, Gorila mobil a Bonerix.

V září O2 změnilo ve své nabídce pevného účastnického připojení k síti internet. Dosavadní tarifní programy se závazkem a autoprolongací (Internet Start+, Internet Optimal+, Internet Aktiv+) již nadále aktivně nenabízí, neboť je nahradily služby s označením Internet Start Plus, Internet Optimal Plus a Internet Aktiv Plus. Vedle úpravy cen jsou tyto nové tarifní programy se závazkem a automatickou prolongací po 12 měsících ve všech rychlostních variantách doplněny pro zákazníky (fyzické osoby) o bezplatné šíření digitální televize O2TV. Základní konfigurace tarifních programů zahrnuje doplňkovou službu O2TV Start s možností přijímat 21 volně šířených televizních kanálů. Nově lze služby Internet Start Plus získat za 349 Kč/měsíčně, Internet Optimal Plus za 499 Kč/měsíčně a Internet Aktiv Plus za 599 Kč/měsíčně. Ceny a další podmínky u bezzávazkových tarifů (Internet Start, Internet Optimal, Internet Aktiv) zůstaly v platnosti bez změn, s výjimkou doplnění bezplatného šíření digitální televize O2TV Start.

O2 prodloužilo do konce roku platnost marketingové akce „Internet v mobilu“ s vyšším datovým limitem za cenu nižšího datového limitu. Nabídka je určena pro účastníky tarifů FREE, kteří mají současně v rámci svého tarifu sjednaný Internet v mobilu s minimálním datovým limitem ve výši 200 MB. Každý účastník, který si navýší datový limit, bude po dobu dvou měsíců ode dne navýšení datového limitu platit měsíční paušální cenu

² Služba O2 Team Combi umožňuje zákazníkům O2 vytvořit hlasovou VPN s využitím stávajících telefonních přípojek (umístěných v pevné síti O2) a mobilních stanic aktivních v síti O2.

odpovídající tarifu s nejbližším nižším datovým limitem. O2 dále prodloužilo marketingovou akci „Vyšší tarif za cenu nižšího“ pro službu O2 Mobilní internetové připojení.

Společnost Vodafone od 13. září upravila nabídku paušálních tarifů. Zákazník má k dispozici tarify Smart 50, Smart 100, Smart 250, Red LTE, Red LTE Plus a Red LTE Premium. V případě tarifu Smart 50 zákazník obdrží 50 volných minut do všech sítí v rámci ČR a neomezené SMS ve vlastní síti v rámci ČR. Cena hovorů nad rámec volných minut činí 3,49 Kč/minutu (tarifikace 1+1), cena SMS činí 1,51 Kč/SMS. Součástí hlasového tarifu je i tzv. datový balíček LTE s datovým limitem 50 MB. Cena tarifu činí 249 Kč/měsíc ve variantě se závazkem na 24 měsíců a 311,25 Kč/měsíc ve variantě bez závazku. V případě tarifu Smart 100 zákazník obdrží 100 volných minut do všech sítí v rámci ČR a neomezené SMS ve vlastní síti v rámci ČR. Cena hovorů nad rámec volných minut činí 3,49 Kč/minutu (tarifikace 1+1), cena SMS činí 1,51 Kč/SMS. Součástí hlasového tarifu je i datový balíček LTE s datovým limitem 100 MB. Cena tarifu činí 349 Kč/měsíc ve variantě se závazkem na 24 měsíců a 436,25 Kč/měsíc ve variantě bez závazku. V případě tarifu Smart 250 zákazník obdrží 250 volných minut do všech sítí v rámci ČR a neomezené SMS do všech sítí v rámci ČR. Cena hovorů nad rámec volných minut činí 3,49 Kč/minutu (tarifikace 1+1). Součástí hlasového tarifu je i datový balíček LTE s datovým limitem 250 MB. Cena tarifu činí 549 Kč/měsíc ve variantě se závazkem na 24 měsíců a 686,25 Kč/měsíc ve variantě bez závazku.

U tarifu Red LTE (dříve tarif Red) došlo k nárůstu ceny na 749 Kč/měsíc ve variantě se závazkem na 24 měsíců (původní cena činila 699 Kč/měsíc), ve variantě bez závazku zákazník zaplatí 936,25 Kč/měsíc (původní cena 873,75 Kč/měsíc). V případě tarifu Red LTE Plus (dříve tarif Red se vším všudy) došlo k nárůstu ceny ve variantě bez závazku na 1248,75 Kč/měsíc (původní cena činila 1100,00 Kč/měsíc). U tarifu Red LTE Premium (dříve tarif Red Premium) došlo k nárůstu ceny ve variantě bez závazku na 1873,75 Kč/

měsíc (původní cena činila 1665,56 Kč/měsíc).

Vodafone dále nabízí službu Data nad rámec balíčku. Po vyčerpání základního objemu dat dojde automaticky k navýšení datového limitu v závislosti na typu hlasového tarifu. V případě překročení objemu dat u tarifů Vodafone první krok pro dítě zdarma a Vodafone první krok dojde automaticky k navýšení datového limitu o dalších 20 MB za 20 Kč. V případě překročení objemu dat u tarifů Red do sítě pro partnera, Fér tarif 399³, Smart 50, Smart 100 a Smart 250 dojde automaticky k navýšení datového limitu o dalších 50 MB za 49 Kč. V případě překročení objemu dat u tarifů Fér tarif 1499⁴, Red LTE, Red LTE Plus a Red LTE Premium dojde automaticky k navýšení datového limitu o dalších 250 MB za 49 Kč. Služba Data nad rámec balíčku se vztahuje i na mobilní připojení k internetu.⁵ V případě překročení objemu dat dojde automaticky k navýšení datového limitu o dalších 250 MB za 49 Kč.⁶

Vodafone rovněž nabízí zákazníkům možnost dokoupit dodatečný objem datových služeb. V případě hlasových tarifů Smart 50, Smart 100, Smart 250, Red do sítě pro partnera, Fér tarif 399, Vodafone první krok pro dítě zdarma a Vodafone první krok jde o dodatečný objem dat s datovým limitem 250 MB za 99 Kč/měsíc. V případě hlasových tarifů Fér tarif 1499, Red LTE, Red LTE Plus, Red LTE Premium a v případě datových tarifů Mobilní připojení 500 MB, Mobilní připojení 1,5 GB, Mobilní připojení 4 GB a Mobilní připojení 10 GB jde o dodatečný objem dat s datovým limitem 1 GB za 99 Kč/měsíc.

Vodafone od 1. září přišel s nabídkou neomezeného volání ve vlastní síti v rámci ČR po dobu 30 dní určeno (dokončení na str. 4)

³ K tomuto tarifu se váže akční nabídka „Tarif pro studenta“ – 25% sleva z měsíční ceny (399 Kč/měsíc) po dobu 12 měsíců.

⁴ K tomuto tarifu se váže akční nabídka „Tarif pro studenta“ – 67% sleva z měsíční ceny (1499 Kč/měsíc) po dobu 12 měsíců.

⁵ Konkrétně jde o datové tarify Mobilní připojení 500 MB, Mobilní připojení 1,5 GB, Mobilní připojení 4 GB a Mobilní připojení 10 GB.

⁶ Zákazník má možnost službu Data nad rámec balíčku deaktivovat, v takovém případě dojde po překročení datového limitu ke zpomalení rychlosti stahování dat na 20 kbit/sekundu.

(dokončení ze strany 3)

nou pro předplacenou kartu Karta pro studenta. Zákazník, který si zakoupí předplacenou kartu za 200 Kč, získá výhodu v podobě neomezeného volání v síti Vodafone po dobu 30 dní. Po uplynutí lhůty 30 dní volá zákazník na čtyři vybraná čísla v síti Vodafone za 1,90 Kč/minutu, cena ostatních hovorů je zpoplatněna částkou 3,50 Kč/

minutu (tarifikace 60+1). Cena SMS činí 1,90 Kč/SMS.

Společnost UPC rozšířila od září 2014 možnost uplatnění volných minut na volání u tarifů určených pro živnostníky a podnikatele. Volné minuty u tarifů Telefon 100 Business, Telefon 150 Bu-

siness a Telefon 250 Business lze nově uplatnit i na mezinárodní volání, například do sousedních zemí, Itálie, Francie, Velké Británie, USA atd. Tarif Telefon Unlimited Business nově zahrnuje 1 000 volných minut na volání do **mezinárodní zóny 0** nad rámec volných minut určených pro volání do veřejných pevných i mobilních sítí v ČR (vyjma volání na linky počínající 8XY a 9XY).

Změny na trhu mobilních virtuálních operátorů

Šlágr mobil Zahájil činnost: 1. září 2014 společnost: BEI MULTIMEDIA INTERACTIVE s.r.o. síťový operátor: T-Mobile Czech Republic a.s.	Od 1. září vstoupil na trh mobilních služeb virtuální operátor Šlágr mobil, který nabízí celkem tři základní paušální tarify Šlágr VOLÁNÍ, Super Šlágr VOLÁNÍ a Zlaté Šlágr VOLÁNÍ.
Mobil od ČEZ speciální nabídka hlasových tarifů společnost: ČEZ Prodej, s.r.o. síťový operátor: O2 Czech Republic a.s.	Virtuální operátor Mobil od ČEZ přišel pro měsíc září se speciální nabídkou slevy ve výši 25 % u hlasových balíčků Volám občas a Volám rád. Po aktivaci příslušného balíčku v době trvání speciální nabídky bude zákazníkům účtován (po dobu pěti měsíců) hlasový balíček Volám občas za cenu 150 Kč/měsíc (běžná cena 200 Kč/měsíc) a Hlasový balíček Volám rád za cenu 255 Kč/měsíc (běžná cena 340 Kč/měsíc).
Nej MOBIL nový tarif společnost: Nej TV a.s. síťový operátor: T-Mobile Czech Republic a.s.	Dne 1. září zařadil do nabídky mobilních služeb virtuální operátor Nej MOBIL nový tarif Nej v Síti, který za cenu 199 Kč/měsíc umožňuje neomezené volání a odesílání SMS v „síti“ NEJ CZ. Operátor dále zrušil nabídku doplňkového datového balíčku internetu v mobilu Nej Komfort s datovým limitem 1500 MB a cenou 409 Kč/měsíc.
NETBOX Mobil nové datové balíčky společnost: SMART Comp. a. s. síťový operátor: T-Mobile Czech Republic a.s.	S účinností od 1. září nabízí virtuální operátor NETBOX Mobil nové doplňkové datové balíčky internetu v mobilu o velikosti 600 MB a 1200 MB. Operátor dále snížil cenu stávajícího doplňkového datového balíčku internetu v mobilu s datovým limitem 300 MB z původní ceny 200 Kč/měsíc na úroveň 130 Kč/měsíc.
LAMA mobile nový ceník společnost: LAMA MOBILE a.s. síťový operátor: Vodafone Czech Republic a.s.	Od 3. září nabízí virtuální operátor LAMA mobile nový balíček 50 SMS v ceně 50 Kč/měsíc*. V měsíci září 2014 operátor rovněž upravil nabídku tarifu CHYTRÁ LAMA, ve variantě s cenou 249 Kč/měsíc, který nově obsahuje 150 volných minut a 50 volných SMS do všech sítí v ČR a datový limit ve výši 150 MB. Operátor přestal nabízet tarif CHYTRÁ LAMA v cenové variantě za 399 Kč/měsíc.
opencall nový ceník datových služeb společnost: DH Telecom a.s. síťový operátor: Vodafone Czech Republic a.s.	S účinností od 18. září virtuální operátor opencall snížil ceny datových balíčků s limity 150 MB, 300 MB, 500 MB a 1000 MB. Operátor rovněž snížil cenu za volání a odeslané SMS v rámci vlastní „sítě“ na úroveň 1 Kč/minutu, resp. 1 Kč/SMS.

* Platnost SMS balíčku se shoduje se zúčtovacím obdobím, které začíná 3. den v měsíci a končí 2. den následujícího měsíce.

Dne 1. září místopředsedkyně Evropské komise Nellie Kroes oznámila tři události z oblasti rádiového spektra – informaci o [zprávě](#) bývalého eurokomisaře pro obchod Pascala Lamyho, která obsahuje doporučení na využití pásma UHF a dále [zprávy](#) k inventáři rádiového spektra.

Třetí zmíněnou událostí bylo zveřejnění [Prováděcího rozhodnutí Komise č. 2014/641/EU ze dne 1. září 2014 o harmonizovaných technických podmínkách využívání rádiového spektra bezdrátovými zvukovými zařízeními pro zajištění zpravodajských programů a pořádání hromadných společenských akcí \(PMSE\) v Unii](#). Český telekomunikační úřad přijal hlavní gesci k tomuto předpisu Evropské unie, ministerstvo průmyslu a obchodu se přihlásilo jako spolugestor. Členské státy budou Komisi informovat o naplňování tohoto rozhodnutí nejpозději devět měsíců poté, co nabylo účinnosti zveřejněním v Úředním věstníku Evropské unie.

Nově zvolený předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker

představil 10. září navrženou novou podobu příští [Evropské komise](#).

Ve dnech 25. a 26. září proběhlo v Římě 20. plenární zasedání sdružení regulátorů BEREC, v jehož rámci se projednal Pracovní plán BEREC na rok 2015 a Strategie BEREC na léta 2015 – 2017. Evropští regulátoři se dohodli, že připraví společné stanovisko k aktuálnímu návrhu nařízení k jednotnému telekomunikačnímu trhu, odsouhlasili Zprávu o regulačním účetnictví v praxi za rok 2014, Zprávu o sběru údajů pro mezinárodní roaming za Q4 2013 – Q1 2014, Zprávu k monitorování kvality služby připojení k Internetu v kontextu síťové neutrality, a vyhověli žádosti albánského regulátora o přiznání statutu pozorovatele na zasedáních BEREC.

Dne 16. října 2014 představí vrcholný představitel BEREC Střednědobou strategii BEREC a Pracovní plán na rok 2015 rámci „2nd BEREC Stakeholder Forum Meeting“. Po následné diskusi se všemi zainteresovanými stranami budou oba dokumenty dopracovány tak, aby je bylo možné schválit na prosincovém zasedání BEREC.

Trh č. 4 – velkoobchodní (fyzický) přístup k infrastruktuře sítě (včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení) v pevném místě a trh č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací

V průběhu září zahájil ČTÚ notificační proces k návrhům analýz relevantních trhů č. 4 a č. 5. Evropská komise oba návrhy akceptovala dne 10. října.

Trh č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity

Rada ČTÚ projednala návrh analýzy relevantního trhu č. 6, doprovázený o závěry veřejné konzultace. Úřad dne 4. září předal návrh ke stanovisku Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Aukce kmitočtů

V rámci přípravy aukce rádiových kmitočtů v pásmech 1800 MHz a 2600 MHz zveřejnil ČTÚ na svých webových stránkách [výsledky veřejné konzultace](#) včetně vypořádání došlých připomínek k návrhu podmínek aukce.

ČTÚ zveřejnil na svých webových stránkách dále [Sdělení o stanovisku k připomínkám subjektů](#) k Základním principům výběrového řízení, které se vztahuje ke kmitočtovému pásmu 3600–3800 MHz.

Další kroky v přípravě obou výběrových řízení jsou závislé na procesu projednávání změny Nařízení vlády č. 154/2005 Sb., o stanovení výše a způsobu výpočtu poplatků za využívání rádiových kmitočtů a čísel, ve znění pozdějších předpisů.

Informace z pracovních skupin CEPT ECC

Projektový tým CEPT/ECC/PT1 zaměřený na problematiku mobilní komunikace (IMT) na svém 47. zasedání v Záhřebu vypořádal připomínky z veřejné konzultace k návrhu Zprávy ECC č. 53, zpracované na základě mandátu Evropské komise. Veřejná konzultace potvrdila návrh harmonizovaného budoucího kanálového uspořádání pásma 700 MHz, kompatibilní s kanálovým uspořádáním v asijsko-pacifickém a americkém regionu. Zpráva bude předložena k přijetí listopadovému zasedání ECC.

Jednání pracovní skupiny CEPT/ECC/CPG zajišťující přípravu evropských zemí na Světovou radiokomunikační konferenci ITU (WRC-15) se uskutečnilo ve dnech 23. – 26. září v Marseille. Projednalo a přijalo aktualizovaná znění zpráv CEPT a Společných evropských návrhů (ECP) k jednotlivým bodům programu WRC-15. Aktuálními pro další jednání zůstávají zejména otázky ochrany rozhlasové služby v pásmu pod 694 MHz, vhodná pásma pro bezpilotní prostředky, automobilní aplikace v pásmu 75 GHz a zejména dosažení shody na návrzích identifikace dalších pásem pro IMT. Za zásadní změnu lze považovat přesun pásem 1350 – 1375 MHz, 1375 – 1400 MHz, pásma 2700 – 2900 MHz a pásma 5350 – 5470 MHz do kategorie pásem k identifikaci pro IMT nepodporovaných.

...výkon komunikačních činností bez oprávnění – úřad zjistil čtyři případy výkonu komunikační činnosti bez oprávnění a v těchto věcech zahájil správní řízení.

...dodržování podmínek individuálního oprávnění k využívání rádiových kmitočtů – ČTÚ provedl dvě kontroly dodržování podmínek individuálních oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, následně vydal dvě výzvy k odstranění nedostatků a zahájil v těchto případech správní řízení.

...dodržování podmínek všeobecného oprávnění č. VO-R/12/09.2010-12 k využívání rádiových kmitočtů a provozování přístrojů pro širokopásmový přenos dat v pásmech 2,4 GHz až 66 GHz – ČTÚ provedl 44 kontrol. Ve 25 případech zjistil závady, zejména využívání indoor kmitočtů vně budovy. V uvedených případech vyzval k odstranění zjištěných nedostatků a ve věci byla nebo budou zahájena správní řízení.

...využívání rádiových kmitočtů bez oprávnění – ČTÚ provedl celkem 13 kontrol zaměřených na subjekty využívající kmitočty bez oprávnění nebo po skončení jeho platnosti, zejména provozovatele wifi zařízení mimo povolená kmitočtová pásma a telefony DECT 6.0 podle normy USA. Ve 13 případech zjistil ČTÚ využívání kmitočtů bez oprávnění a ve věci zahájil správní řízení.

...zdroje rušení provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí, poskytování služeb elektronických komunikací nebo provozování radiokomunikačních služeb – ČTÚ provedl celkem 234 místních šetření, z toho ukončil šetření celkem 190 případů rušení DVB-T příjmu, jeden případ rušení meteorradaru a devět případů rušení veřejných mobilních sítí GSM a UMTS. Jako zdroje rušení identifikoval zejména 40 BTS LTE provozovaných v pásmu 800 MHz (viz níže), tři závadové telefony DECT a dvě aktivní televizní antény, způsobující rušení sítí GSM a UMTS.

...zkušební provoz základnových stanic LTE v pásmu 800 MHz

– k 30. září bylo ve zkušebním provozu 936 základnových stanic LTE v pásmu 800 MHz, v trvalém provozu pak 520 BTS. V návaznosti na informaci v médiích ze začátku září sice prudce narostl počet přijatých hlášení, o oprávněný případ rušení však šlo jen v každém patnáctém případě. V září ČTÚ přijal 600 hlášení na rušení televize, což představuje desetinasobek běžného měsíčního počtu. Jde tak o 140 hlášení více než za celý rok 2013. Jako rušící bylo v září určeno 40 BTS, což vztaženo k počtu všech provozovaných BTS ve zkušebním i trvalém provozu představuje 2,75 oprávněných hlášení na 100 BTS (v měsících duben až srpen 2014 se tento poměr pohyboval od 0,8 do 2,1), od spuštění zkušebního provozu to je celkem 73 BTS LTE v pásmu 800 MHz. Poměr oprávněných případů rušení k počtu přijatých hlášení poklesl z obvyklých 10 – 20% v dubnu až srpnu na 6,7% v září.

...přenositelnost telefonních čísel – ČTÚ v září provedl fyzickou kontrolu přenositelnosti telefonních čísel podle opatření obecné povahy, kterým se stanoví technické a organizační podmínky pro realizaci přenositelnosti telefonních čísel, a to u společností T-Mobile a Vodafone včetně jejich brandových značek MOBIL.CZ a Oskarta s tím, že v rámci kontroly nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky. Jako nadále problematické však úřad hodnotí podmiňování přenesení čísla dlouhými výpověďními lhůtami. ČTÚ dále v měsíci září provedl fyzickou kontrolu přenositelnosti telefonních čísel u čtrnácti vybraných virtuálních

mobilních operátorů. V současné době probíhá vyhodnocení výsledků kontroly a v odůvodněných případech budou provedeny úkony před zahájením správního řízení.

Spolupráce ČTÚ s Českou obchodní inspekcí – Při kontrole bezdrátových zvonků v Bystřici nad Perštejnem v rámci pravidelné kontroly telekomunikačních koncových a rádiových zařízení nezjistili kontrolori žádné závady. Při dalších kontrolách u prodejců v Jablonci nad Nisou, ve Varnsdorfu a v Železném Brodě byl zjištěn prodej rádiově řízených modelů aut pracujících v pásmech 31 MHz, 32 MHz, 45 MHz, 49 MHz a 81 MHz. Uvedená rádiová zařízení nelze v České republice provozovat bez individuálního oprávnění k využívání rádiových kmitočtů. Zjištěné závady řeší ve své kompetenci ČOI.

Poštovní služby

Úřad ukončil kontrolu dodržování povinnosti označovat poštovní zásilky tak, aby z označení bylo jednoznačně zřejmé, u kterého provozovatele poštovních služeb byla poštovní zásilka podána. Kontrola probíhala v termínu od 3. března do 30. května 2014 a zaměřila se celkem na 15 provozovatelů poštovních služeb. Zjištěné nedostatky spočívaly zejména v tom, že z označení zásilek u některých kontrolovaných subjektů nebylo možné provozovatele poštovních služeb jednoznačně identifikovat. Úřad kontrolu vyhodnotil a nyní probíhají úkony před zahájením správních řízení.

Přehled kontrolní činnosti při výkonu kontroly elektronických komunikací za měsíc září 2014

Druh činnosti	Počet osvědčení nebo kontrol		Počet výzev k odstranění nedostatků	Počet zaháj. SR	Počet vyd. rozh. ¹⁾	Rozhodnuto ve prospěch		Uložené pokuty	
	Celkové	Z toho				účastníka	poskytovatele	počet	výše v Kč
1. Počet vydaných osvědčení o oznámení podnikání (§14 ZEK)	14								
2. Počet změn osvědčení o oznámení podnikání (§14 ZEK)	33								
3. Výkon komunikační činnosti bez osvědčení	4								2000
4. Dodržování podmínek všeobecného oprávnění	61	25	24	29				28	282500
a) k zajištění veřejných komunikačních sítí a přístrojových prostředků	0	0	0	0				0	0
b) k poskytování služeb elektronických komunikací	0	0	3	3				3	9000
c) k využívání rádiových kmitočtů a provozování přístrojů (rádiových zařízení)	61	25	21	26				25	273500
5. Kontrola rádiových kmitočtů	249	4	11	10				9	147000
a) využívání rádiových kmitočtů bez oprávnění k jejich využívání	13	7	4	4				4	101000
b) dodržování podmínek individuálního oprávnění k využívání rádiových kmitočtů	2	2	3	4				3	16000
c) Zjišťování zdrojů rušení provozu elektronických komunikačních zařízení a sítí, poskytování služeb elektronických komunikací nebo provozování radiokomunikačních služeb	234	2	1	2				2	30000
6. Kontrola čísel pro účely správy čísel (počet kontrolních volání)	0	0	0	0				0	0
a) využívání čísel bez oprávnění k jejich využívání	0	0	0	0				0	0
b) využívání čísel v rozporu s oprávněním k jejich využívání	0	0	0	0				0	0
7. Rozhodování účastnických sporů	0	0	1076	1874	4069	13088			
a) o námitce proti vyřízení reklamace poskytnutou službu	0	0	1	4	3	0			
b) o námitce proti vyřízení reklamace vypočítání cen za služby	0	0	12	28	9	3			
ba) přístupu ke službám s vyjádřenou cenou (datové i hlasové)	0	0	0	0	0	0			
baa) přístupu k datovým službám s vyjádřenou cenou poskytováním na síti Internet nebo na jiných datových sítích (Dialer)	0	0	0	1202	490	599			
c) o zaplacení ceny za služby (peněžitě plnění)	0	0	1056	18706	4057	13082			
d) ostatní	0	0	7	3	0	3			
8. Neposkytnutí informací podle § 115 ZEK			2	3				2000	38500
9. Ostatní	12	4	37	69				59	2438500
CELKEM	322	33	1151	18853	4069	13088	2097	2926500	

¹⁾ Celkový počet vydaných rozhodnutí zahrnuje i případy ukončení správního řízení usnesením, tj. případy úmrtí účastníka, zániku firmy, přerušení řízení ze zákona (konkurz), nepřítulnosti rozhodovat apod.

9 / 2014

Druh činnosti	Počet osvědčení nebo kontrol		Počet opatření v zájmu řádného poskytování služeb podle § 6 odst. 4 a § 37 ZPS	Počet SR z předcházejícího měsíce	Počet zahájených SR	Počet vydaných rozhodnutí	Rozhodnuto ve prospěch			Uložené pokuty		Počet SR přecházejících do dalšího měsíce
	celkově	z toho					účastníka	poskytovatele	Ostatní	počet	výše v Kč	
1. 1 Počet vydaných osvědčení o oznámení podnikání	0											
2. 2 Počet změn osvědčení o oznámení podnikání	0											
3. 3 Výkon poštovní činnosti bez osvědčení	0			0	0	0				0	0	0
4. 4 Dodržování podmínek Zákona o poštovních službách (dále jen "ZPS") a dalších předpisů	14		0	2	0	1				1	60000	1
5. Dodržování poštovních podmínek podle § 6 ZPS		7	0	2	0	1				1	60000	1
6. Dodržování podmínek kvalitativních požadavků podle vyhlášky č. 464/2012		7	0	0	0	0				0	0	0
5. 7 Rozhodování o námitkách proti vyřízení reklamace podle § 6a ZPS	0			4	1	0	0	0	0			5
6. 8 Rozhodování o sporech podle § 37 odst. 3 písm. a) ZPS	2			0	0	0	0	0	0			0
7. 9 Neposkytnutí informací podle § 32 a) ZPS				0	0	0				0	0	0
8. 10 Ostatní	0		0	8	5	5				4	45000	8
11. správní řízení podle § 37a odst. 3 písm. a) ZPS		0	0	2	1	1				1	15000	2
12. správní řízení podle § 37a odst. 3 písm. b) ZPS		0	0	1	0	0				0	0	1
13. správní řízení podle § 37a odst. 2 písm. f) ZPS		0	0	1	0	0				0	0	1
14. správní řízení ve věci zacházení s pošt. zásilkami v rozporu s § 7 odst. 1 ZPS - § 37a odst. 2 písm. e) ZPS		0	0	2	4	2				2	27000	4
15. správní řízení podle § 24 odst. 7 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele (poskytování služeb v předepsané jakosti)		0	0	2	0	2				1	3000	0
CELKEM	16		0	14	6	6	0	0	0	5	105000	14

ČTÚ na straně spotřebitele

V průběhu září 2014:

- ČTÚ zahájil **1 076** správních řízení, týkajících se účastnických sporů mezi osobou vykonávající komunikační činnost na straně jedné a účastníkem na straně druhé, ve věci peněžitého plnění a návrhů na zahájení řízení o námitce proti vyřízení reklamace na vyúčtování ceny nebo na poskytovanou veřejně dostupnou službu elektronických komunikací, které ČTÚ rozhoduje podle § 129 zákona o elektronických komunikacích.
- ČTÚ vydal **18 741** rozhodnutí ve věci, z toho **18 706** rozhodnutí ve věci peněžitého plnění (zaplacení ceny za službu).

Datový FUP u Vodafonu

Dne 13. září změnila své smluvní podmínky společnost Vodafone. V rámci této změny zavedla zpoplatněnou službu „Data nad rámec balíčku“, kdy po vyčerpání základního datového balíčku k příslušnému využívanému tarifu, dojde k automatické aktivaci dodatečného datového balíčku. O stavu

čerpání základního datového balíčku jsou podle vyjádření Vodafone účastníci průběžně vyrozumíváni prostřednictvím SMS zpráv, spolu s informací o tom, že se blíží k překročení sjednaného datového tarifu a následně jim bude aktivována služba „Data nad rámec balíčku“. Dle dřívějších vyjádření Vodafone by ti účastníci, kteří nebu-

dou mít zájem o automatickou aktivaci dodatečného datového balíčku, měli mít možnost tuto službu deaktivovat. Úřad v dané věci v současné chvíli činí úkony před zahájením správního řízení, a to pro možné podezření z užití agresivních obchodních praktik, jednak s ohledem na vlastní „opt-out“ povahu předmětného datového balíčku (tj. účastník musí službu, kterou si neobjednal, deaktivovat, jinak služba může být čerpána a tím pádem i účtována), jednak s ohledem na časový souběh změny smluvních podmínek s aktualizací systémů internetové, mobilní, hlasové a SMS samoobsluhy, mobilní aplikace Můj Vodafone, služeb operátorů na call centrech a prodejců na pobočkách, naplánovanou na dny 12. září až 14. září, kdy účastníci neměli možnost službu, která jim byla právě v těchto dnech bez předchozího objednání aktivována, okamžitě deaktivovat.

Univerzální služba

Veřejné telefonní automaty

Dne 15. září zahájil ČTÚ správní řízení s O2 ve věci uložení povinnosti poskytovat dílčí službu veřejných telefonních automatů (VTA).

K **návrhu rozhodnutí** byla 3. října zahájena veřejná konzultace, v rámci které lze v průběhu jednoho měsíce zasílat připomínky. Součástí rozhodnutí je také příloha, která obsahuje všechny VTA zařazené do univerzální služby.

Členění nákladů a výnosů

ČTÚ vydal 3. září [opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací](#). Úřad tímto opatřením stanovuje metodiku účelového členění nákladů a výnosů pro poskytovatele univerzální služby a pro podniky s významnou tržní silou, kterým byla tato povinnost uložena v rámci nápravných opatření.

Všeobecné oprávnění č. 1

Dne 12. září zveřejnil ČTÚ v části 17/2014 Telekomunikačního věstníku všeobecné oprávnění [č. VO-S/1/09.2014-5](#), kterým upravil podmínky k poskytování služeb elektronických komunikací. Nová právní úprava všeobecného oprávnění umožní snadnější přístup k tzv. identifikátorům nezbytným pro změnu operátora, změnu rozsahu služeb nebo ukončení poskytování služeb elektronických komunikací.

Toto všeobecné oprávnění nabývá účinnosti 1. prosince 2014.

Diskusní dokument o implementaci univerzální služby v sektoru poštovních služeb a účinky nedávných změn v některých zemích ohledně rozsahu povinnosti univerzální služby

Původní dokument, celé znění českého překladu i informace o možném zasílání připomínek naleznete [zde](#).

Základní východiska

Cílem univerzální poštovní služby je zajistit službu zahrnující minimální rozsah služeb stanovené kvality, která bude poskytována ve všech členských státech za dostupnou cenu ve prospěch všech uživatelů bez ohledu na jejich zeměpisnou polohu. To bylo stanoveno regulačním rámcem (zahájeným Zelenou knihou (Green Paper) v roce 1992) jako reakce na tehdejší potřeby a komunikační prostředí. Toto se změnilo.

Na začátku devadesátých let byl průměrný trend ročního objemu poštovních zásilek ve 12 členských státech EU plus 6,1 % - dnes roční objemy podobným tempem klesají. Ačkoli se tempo poklesu v jednotlivých členských státech značně liší, tento trend, spolu s měnícím se komunikačním chováním, je třeba řešit. Je nutno upozornit, že i v zemích mimo EU (např. Nový Zéland, Kanada, USA a Austrálie) proběhla přeměna povinnosti univerzální služby (viz níže). Proto skupina ERGP (European Regulators Group for Postal Services) zvažuje, jaké kroky mají podniknout členské státy pro přizpůsobení jejich povinností. Rovněž zvažuje dlouhodobou udržitelnost stávajících požadavků směrnice o poštovních službách, včetně jejich možných změn, které by mohly zvýšit účinnost směrnice jako řešení problematiky sociálního začleňování v celé Evropě. Výsledkem úvah je zpracování tohoto dokumentu, který je východiskem pro veřejnou konzultaci a pro diskusi na workshopu s širší skupinou zainteresovaných stran.

Uvedený workshop dále povede k druhému kroku pracovního procesu, tedy k analýze a prověření udržitelnosti univerzální poštovní služby v kontextu (predikovaného) poklesu objemu zásilek a rovněž s ohledem na vhodnost stávajícího

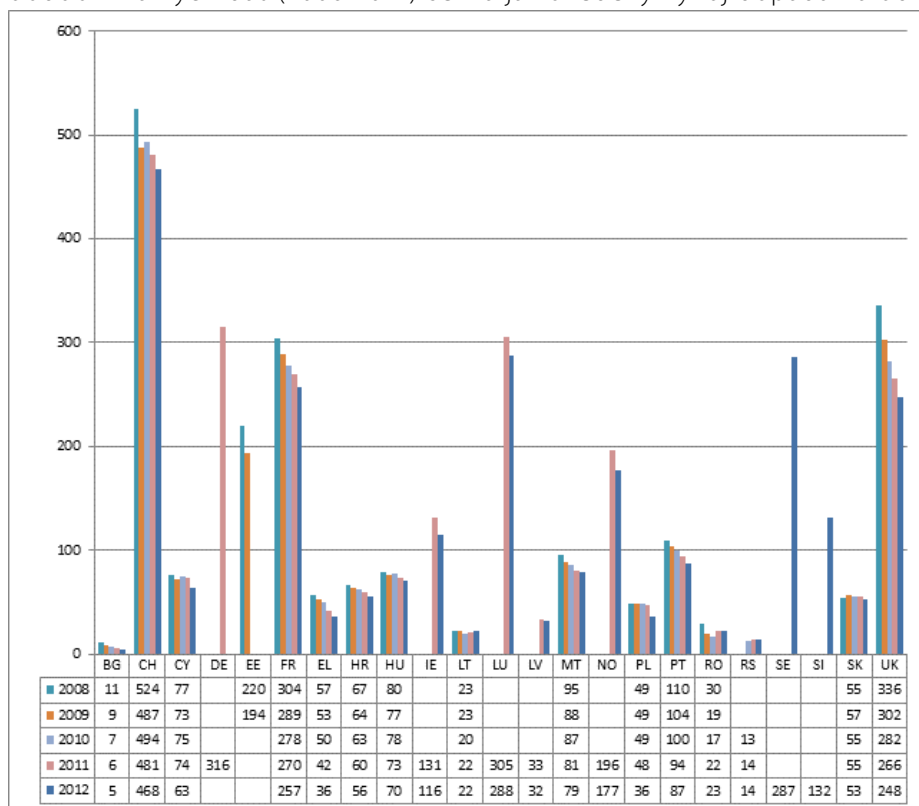
regulačního rámce v oblasti univerzální služby. Závěry veřejné konzultace, diskuse v rámci workshopu a analýza expertní pracovní skupiny ERGP budou společně zpracovány ve Zprávě ERGP o implementaci univerzální služby v sektoru poštovních služeb a analýze účinků tržních a jiných změn na rozsah a dlouhodobou udržitelnost povinnosti poskytovat univerzální službu (USO), která bude zveřejněna do konce roku 2015.

Objemy poštovních zásilek klesají téměř v každé evropské zemi. Jedná se o významný posun po letech nárůstu objemu poštovních zásilek. Uvedená změna souvisí mimo jiné s digitalizací ekonomiky. Skupina ERGP si například všimla, že míra poklesu objemu zaznamenaná v evropských zemích za poslední období známých dat (2008-2012) se

liši od poklesu -4 % do -40 %, jak je uvedeno na obrázku č. 1. S ohledem na tento vývoj je nutno zjistit, které poštovní služby zůstávají nebo se stávají pro uživatele nepostradatelnými.

Klesající objem běžných dopisních zásilek vyžaduje racionalizaci dopisní činnosti poskytovatelů univerzální služby (PUS) v rámci stávajícího rozsahu povinnosti univerzální služby. V tomto ohledu se některé země rozhodly či rozhodují změnit rozsah povinnosti poskytovat univerzální službu. To lze provést změnou rozsahu univerzální služby (US) v rámci flexibility zajišťované směrnicí o poštovních službách. Některé země již zahájily změny, které by nyní měly být pozorně sledovány. Skupina ERGP by měla zvažovat, zda a jak uvedený vývoj dopadá na udr-

TÉMA MĚSÍCE

Obrázek č. 1: Vnitrostátní zásilky na hlavu (bez expresních zásilek)

Na základě dat poskytnutých „Zprávou ERGP o ukazatelích na poštovním trhu“ z května 2014 (k dispozici online na adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/ergp/docs/documentation/2014/ergp-13-33--rev.1-ergp-report-on-market-indicators_en.pdf).

žitelnost univerzální poštovní služby a jak bude v budoucnu ve všech zemích nutno řešit nově vznikající problémy.

Strukturální pokles objemu poštovních zásilek se netýká jen evropských poštovních trhů, ale je patrný rovněž na většině poštovních trhů po celém světě (s možnou výjimkou některých nově vznikajících trhů). V některých zemích regulátoři, vlády a poskytovatelé univerzální služby podnikli kroky k reformě univerzálních poštovních služeb v reakci na pokles objemu.

V roce 2014 australská pošta uvedla, že bude muset provést reformu, aby vyřešila 30% pokles objemu poštovních zásilek během pěti let. Zavedla pomalejší třídu služeb pro firemní zákazníky jako doplněk své prioritní služby (D+1 v rámci metropolitních oblastí hlavních měst nebo ve stejném městě; D+2 mezi metropolitními oblastmi hlavních měst a venkovskými oblastmi a mezi jednotlivými venkovními oblastmi).

V prosinci 2013 kanadská pošta oznámila plán přesunout do pěti let třetinu adres, na které je dosud doručováno až ke dveřím, na doručování do komunitních poštovních schránek. Kanadská pošta tvrdí, že tyto změny jsou nezbytné pro přizpůsobení se nižším objemům poštovních zásilek. Podle jejích odhadů ušetří přesun na komunitní schránky 400 až 500 mil. kanadských dolarů ročně. Dvě třetiny adres v Kanadě mají již zavedeno doručování do centralizovaného místa jako např. schránky ve vstupní hale bytového domu, na poštu nebo do komunitních schránek nebo venkovských schránek.

Novozélandská pošta vyjednala novou povinnost poskytování univerzální služby (USO). Od července 2015 bude základní doručovací služba poskytována minimálně tři dny v týdnu v městských centrech a minimálně pět dní v týdnu do PO boxů a ve venkovských oblastech (s ohledem na závislost nepoštovních služeb na venkovské doručovací službě). Novozélandská pošta tvrdí, že tyto změny jsou nutné s ohledem na pokles objemu poštovních

zásilek z 1,1 mld. kusů v roce 2002 na 771 mil. kusů v roce 2013.

V USA americká pošta (US Postal Service - USPS) zaznamenala za poslední tři roky ztráty ve výši 26 mld. USD, zejména v důsledku poklesu objemu. USPS navrhla omezení počtu dnů doručování na pět dní týdně a zavedení doručování do komunitních schránek. Kongresový rozpočtový úřad (Congressional Budget Office) odhadl, že za 10 let by tyto změny ušetřily USPS 10,9 mld. USD, resp. 8,1 mld. USD. Nicméně americký kongres žádné z těchto změn neschválil.

Tento diskusní dokument obsahuje posouzení aktuální situace týkající se povinnosti poskytovat univerzální službu s ohledem na poslední tržní a regulatorní vývoj. Rovněž na základě věcných informací uvedených ve zprávách WIK-Consult o jednotlivých zemích (WIK-Consult Country Reports) „Hlavní změny v sektoru poštovních služeb (2010-2013)“ bylo identifikováno pět hlavních kategorií problémů a tyto kategorie byly zkoumány prostřednictvím specifických otázek:

- aktuální situace povinnosti univerzální služby;
- mění se rozsah povinnosti poskytovat univerzální službu za posledních 10 let;
- povinnost univerzální služby a účastníci trhu;
- čisté náklady a nepřiměřené břemeno za posledních 10 let;
- stanovení a mechanismy financování povinnosti univerzální služby.

Na základě průzkumu dění v evropských zemích v posledních letech se bude zpráva ERGP věnovat možným variantám dalšího přizpůsobování požadavků na univerzální službu, včetně zvažování potenciálních změn směrnice, s ohledem na měnící se komunikační chování s cílem poskytnout zákonodárcům/regulátorům dostatečnou flexibilitu na stanovení udržitelného rozsahu produktů univerzální služby. Zpráva posoudí, které poštovní služby mohou být i nadále pro uživatele nepostradatelné ve stále více digi-

talizovaném světě a v situaci, kdy objem poštovních zásilek klesá. Zároveň budou zvážena potenciální rizika stanovené povinnosti univerzální služby jako překážky ve vstupu na trh pro efektivnější operátory a jako omezení pro stávající poštovní operátory při poskytování služeb s následným dopadem na náklady sektoru poštovních služeb a na jejich uživatele.

Identifikace problémů

Aktuální situace povinnosti univerzální služby

Počínaje předpokladem, že rozsah povinnosti poskytovat univerzální službu v každé zemi odpovídá popisu ve zprávách WIK-Consult „Hlavní změny v sektoru poštovních služeb (2010-2013)“, byly získány některé dodatečné informace od členů skupiny ERGP o službách a prvcích, které aktuálně obsahuje povinnost univerzální služby.

Všechny vnitrostátní regulační orgány (NRA), které odpověděly, (23) uvedly, že doporučené jednotlivé zásilky jsou součástí povinnosti poskytovat univerzální službu, zatímco hromadná doporučená pošta je zahrnuta v povinnosti univerzální služby (USO) ve 13 zemích (Belgie, Chorvatsko, Francie, Řecko, Maďarsko, Itálie, Lotyšsko, Malta, Norsko, Portugalsko, Rumunsko, Srbsko a Švédsko) plus Rakousko pouze v případě, že zásilka je podána na poště (a ne, když je podána v třídícím středisku).

Minimální počet poštovních úřadů¹ není stanoven zákonem v rámci povinností univerzální služby (USO) v Irsku a ve Švédsku. Poslední ze jmenovaných zemí uvedla, že v zákoně o poštovních službách je řečeno: „Hustota kontaktních míst a přístupových míst musí brát v úvahu potřeby uživatelů“.

Minimální počet poštovních přístupových míst (poštovních boxů) není požadován ve 4 zemích (Bulharsko, Francie, Řecko a Švédsko). V Norsku tento prvek není řádně stanoven v rámci povinnosti uni-

¹ Přímou stanovenou povinností univerzální služby (USO) nebo dovozeno od kritéria územního rozdělení v rámci povinnosti univerzální služby (USO).

verzální služby (USO) a je uvedeno pouze „dostatečný počet“ sběrných schránek.

V Portugalsku musí být kritéria hustoty pošt a přístupových míst stanovena s ohledem na rozdělení obyvatelstva na území země, vzdálenost mezi přístupovými místy, městský nebo venkovský charakter pokrytých oblastí a vývoj dopravy a poptávky. Proces stanovení stále probíhá a v současné době musí USP udržovat minimálně hodnoty hustoty, které nabízel 31. prosince 2013.

Téměř všechny vnitrostátní regulační orgány (NRA), které odpověděly, uvedly, že všechny služby zahrnuté do rozsahu povinnosti univerzální služby (USO) jsou osvobozeny od DPH, s výjimkou Norska a Švédska.

Cíle týkající se kvality služby (např. podíl zásilek doručených v termínu D+1 nebo D+3) jsou stanoveny v rozsahu povinnosti univerzální služby (USO) u všech vnitrostátních regulačních orgánů (NRA), které odpověděly (23).

Mění se rozsah povinnosti poskytovat univerzální službu za posledních 10 let

Bulharsko, Malta a Nizozemí uvedly, že plánují revidovat rozsah povinnosti poskytovat univerzální službu v blízké budoucnosti². V Nizozemí jsou připravovány návrhy na změnu poštovního zákona, kterými se výrazně omezí zejména povinný počet poštovních zařízení a sběrných schránek.

V Norsku vláda iniciovala revizi poštovního nařízení s ohledem na implementaci třetí směrnice o poštovních službách.

Nicméně v některých zemích existuje tlak na změnu rozsahu povinnosti univerzální služby (USO) ze strany poskytovatelů univerzální služby a v jednom případě (Velká Británie) i od konkurentů.

V Chorvatsku, Itálii, na Maltě, v Rumunsku, Švédsku, Nizozemí a jednom dalším členském státě poskytovatelé univerzální služby žádají

² Malta hodlá revidovat aktuální rozsah povinnosti poskytovat univerzální službu v rámci omezení poštovní směrnice EU.

potenciální změny rozsahu povinnosti univerzální služby (USO). Mezi navrhované změny patří: vyjmutí konkrétních služeb z rozsahu povinnosti poskytovat univerzální službu (např. pohlednice, komerční odpovědní zásilky, P. O. boxy, potvrzení o podání na Maltě); omezení počtu doručovacích dnů, pošt a sběrných schránek (v Nizozemí); vyjmutí služby doručování hromadné pošty (v jedné zemi); změny cílů kvality služby (omezení počtu pošt, frekvence doručování a vyjmutí služeb s termínem doručení D+1 v Itálii).

Ve Velké Británii konkurenti argumentovali, že rozsah povinnosti poskytovat univerzální službu by měl být minimální tak, aby pokryl potřeby uživatelů, aby byl snížen potenciál pokřivení konkurenčního prostředí vytvořené výjimky z DPH.

Co se týče již provedených změn vnitrostátní povinnosti univerzální služby (USO), z nedávné historie je patrné, že v některých státech proběhly změny povinnosti univerzální služby (USO). Ty byly zaměřeny zejména na vyjmutí služby hromadných zásilek a tzv. direct mail, změnu definice pokrytí rozsahem povinnosti poskytovat univerzální službu a úpravu hmotnostních kategorií, které jsou zahrnuty v povinnosti univerzální služby (USO), což vedlo k omezení rozsahu položek zahrnutých do povinnosti univerzální služby (USO), přičemž byly vyjmuty těžší balíky a zásilky.

Na základě informací poskytnutých vnitrostátními regulačními orgány (NRA) jsou poslední změny rozsahu povinnosti poskytovat univerzální službu a veškeré uváděné plány takových změn shrnuty v tabulce č. 1.

Na základě získaných dat je patrné, že liberalizace vedla k zahájení změn v rozsahu povinnosti univerzální služby (USO) v 10 ze 13 zemí (Rakousko, Bulharsko, Chorvatsko, ČR, Lotyšsko, Litva, Itálie, Polsko, Portugalsko a Rumunsko). V některých případech existovaly faktory, které vedly k úpravám povinnosti univerzální služby (USO). V tomto ohledu považovalo 7 zemí (Francie, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Rumunsko a Nizozemí) změny v potřebách

nebo preferencích spotřebitelů za silný důvod k zahájení tohoto procesu. Rovněž do určité míry přispěla potřeba chránit koncové uživatele, a to v Chorvatsku, Francii a Lotyšsku, a také nutnost snížit potenciální čisté náklady povinnosti poskytovat univerzální službu v Chorvatsku, Itálii a Nizozemí.

Bez ohledu na faktory stanovující rozsah univerzální služby, širší nebo konkrétnější definice povinnosti poskytovat univerzální službu je stanovena pomocí primární legislativy ve všech analyzovaných zemích tak, aby regulační orgány měly dostatečnou flexibilitu pro zapracování změn na trhu poštovních služeb do podrobných požadavků, které jsou ovlivněny sekundární legislativou nebo licenčními podmínkami.

V tomto ohledu jsou veškeré podstatné změny v oblasti univerzální služby zohledněny v zákonech o poštovních službách nebo rozhodnutích ministerstva (Řecko) nebo v úpravě obou aktů (Polsko). Ve většině členských zemí je patrné, že ministerstvo odpovědné za sektor poštovních služeb transponuje směrnici o poštovních službách a stanoví pravidla pro regulaci univerzální služby, přičemž vnitrostátní regulační orgán je oprávněn dále specifikovat regulaci univerzální služby, je-li třeba (s výjimkou vnitrostátních regulačních orgánů (NRA) Rakouska a Srbska, které nemohou měnit rozsah univerzální služby). Ve většině případů návrhy na změnu zákonů přicházejí od vnitrostátních regulačních orgánů (NRA) na základě faktů zjištěných na trhu, přičemž některé regulační orgány se podílejí i na procesu tvorby národního rámce pro poštovní služby.

Povinnost univerzální služby (USO) a účastníci trhu

Co se týče rozsahu povinnosti univerzální služby (USO) a účastníků trhu, všech 23 zemí zvažovalo, zda rámec povinnosti univerzální služby (USO) chrání spotřebitele (fyzické osoby i malé firmy a živnostníky, kteří jsou chráněni ve 13 zemích). V některých případech, např. v Por-

Země	Nedávná změna povinnosti univerzální služby (USO)	Potenciální změna
Rakousko	Snížený limit na balíky na 10kg, noviny zahrnuty	žádná
Belgie	Žádná	žádná
Bulharsko	Vyjmутí peněžních poukázek a služby direct mail	Plánována revize
Chorvatsko	Změny rozsahu stávajících služeb a hmotnostních limitů	žádná
ČR	Snížená hmotnost balíků a pojištěných zásilek na 10kg	žádná
Finsko	změna definice pokrytí rozsahu povinnosti poskytovat univerzální službu	žádná
Francie	Byl přidán nový jednodukový produkt v termínu D+2 – vyškrtnutí zásilek druhé třídy pro odchozí mezinárodní zásilky	žádná
Německo	žádná	žádná
Řecko	žádná	žádná
Maďarsko	žádná	žádná
Irsko	Stanovený minimální soubor univerzálních poštovních služeb splňující potřeby uživatelů poštovních služeb a zároveň minimalizace regulační zátěže poskytovatelů univerzální služby	žádná
Itálie	6 až 5 doručovacích dnů týdně; vyjmутí služby direct mail	žádná
Lotyšsko	Snížení hmotnosti na 10kg u vnitrostátních balíků	žádná
Litva	Vyjmутí služby hromadných zásilek a direct mail	žádná
Malta	žádná	Plánována revize
Norsko	Provedeny změny, ale podrobnosti nespecifikovány	Plánována revize
Polsko	Vyjmутí služby hromadných zásilek	žádná
Portugalsko	Snížení hmotnosti na 10kg u balíků; vyjmутí služby direct mail	žádná
Rumunsko	Vyjmутí služby direct mail; zahrnut zásilek pro nevidomé; Nová ustanovení ohledně kvality balíků	žádná
Srbsko	Žádná	žádná
Švédsko	Žádná	žádná
Nizozemí	Snížení na 6 až 5 doručovacích dnů týdně (s výjimkou oznámení o úmrtí a lékařských zásilek)	Plánována revize
Velká Británie (UK)	Vyjmутí služby hromadných zásilek	žádná

Tabulka č. 1: Nedávné změny rozsahu povinnosti poskytovat univerzální službu a plány na revizi.

tugalsku, uživatelé poštovních služeb (posílající i přijímající poštu) mohou využívat nabídek z rozsahu povinnosti univerzální služby (USO), protože povinnost univerzální služby (USO) má za cíl pokrývat potřeby obyvatel. Některé země uvedly, že rozsah povinnosti univerzální služby (USO) chrání konsolidátory (10 zemí), konkurenci v infrastruktuře (typu end-to-end) (šest zemí), firmy, které musí posílat hromadné zásilky (pět zemí). Ve Velké Británii jsou všechny firmy posílající jednodukové zásilky chráněny rozsahem povinnosti univerzální služby (USO).

Obecně všechny služby zahrnuté v rozsahu povinnosti univerzální služby (USO) jsou považované za služby schopné zabránit sociálnímu vyloučení většiny obyvatel, zejména jednotlivé dopisy a balíky a rovněž zásilky pro nevidomé. Nicméně jen v malém počtu zemí tento rys nevyplývá jasně pro všechny služby v rozsahu povinnosti univerzální služby (USO). Itálie nastínila, že některé služby nebrání sociálnímu vyloučení v důsledku existence zaměnitelných služeb na trhu poštovních služeb (např. jednotlivé balíky a doporučené zásilky, hromadné zásilky a hromadné doporučené zásilky). Francie a Srbsko uvedly hromadné zásilky jako službu, která nebrání sociálnímu vyloučení, ale podle odpovědi francouzského regulátora jsou zahrnuty do rozsahu povinnosti univerzální služby (USO) z historických a fiskálních důvodů.

Pět zemí tvrdí, že na jejich trzích poštovních služeb jsou aktuálně nabízeny služby mimo rozsah povinnosti univerzální služby (USO), které jsou schopny bránit sociálnímu vyloučení většiny populace.

V Norsku je cílem poštovního zákona, aby poštovní služby byly nabízeny v celé zemi za dostupnou cenu, a rovněž existuje nařízení ohledně dostupnosti základních poštovních služeb pro postižené uživatele. V Chorvatsku jsou služby direct mail, doručování tiskovin (včetně novin) a neadresných zásilek nabízeny za stejnou cenu na celém území, i když to není povinné. V Belgii vláda rovněž definovala některé konkrétní poštovní služby

jako služby obecného ekonomického zájmu, např. včasné doručování uznávaných novin. Ve Finsku existuje obecná dostupnost služeb mimo rozsah povinnosti univerzální služby (USO), které brání sociálnímu vyloučení. V Itálii jsou služby poskytované z povinnosti poskytovat univerzální službu, které jsou schopny bránit sociálnímu vyloučení, zaměnitelné za služby doručování jednotlivých balíčků a doporučených dopisů, hromadných zásilek a hromadných doporučených zásilek. Navíc regulační orgán ve Velké Británii uvedl, že služby mimo rozsah povinnosti univerzální služby (USO) nepodléhají regulačním požadavkům na zabránění sociálnímu vyloučení (např. poskytovatelé služeb doručování balíčků mohou účtovat přírůstek za doručení do venkovských oblastí a odmítnout doručovat do některých oblastí), ale mnoho služeb se neliší, například neexistuje důkaz o rozlišování u hromadných zásilek. V Německu aktuálně nepodléhá žádný poskytovatel poštovních služeb zákonné povinnosti (nebyl určen žádný poskytovatel univerzální služby).

Téměř všechny vnitrostátní regulační orgány (NRA), které odpověděly, uvedly, že některé služby zahrnuté do rozsahu povinnosti univerzální služby (USO) byly poskytovány se ztrátou za posledních 10 let, jak je uvedeno v tabulce č. 2.

Tři vnitrostátní regulační orgány (Německo, Švédsko a Velká Británie) uvedly, že služby nejsou poskytova-

ny se ztrátou. Vnitrostátní regulační orgán Švédska uvedl, že poskytovatel univerzální služby je propláceno bezplatné doručování zásilek pro nevidomé (do 7 kg) a rozšířené služby pro staré nebo postižené občany ve venkovských oblastech. Britský regulátor uvedl, že pouze jedna služba v rozsahu povinnosti univerzální služby (USO) je aktuálně cenově regulována a není nabízena se ztrátou, přičemž ceny zbývajících univerzálních služeb jsou stanoveny poskytovatelem univerzální služby a vnitrostátní regulační orgán nezkoumá individuální ziskovost všech těchto služeb. Informace o ztrátových službách nejsou dostupné pro Rakousko a Nizozemí, a pro Belgii a Maltu jsou důvěrné.

Čisté náklady a nepřiměřená zátěž za posledních 10 let

Pouze tři vnitrostátní regulační orgány (NRA) uvedly, že jejich poskytovatelé univerzální služby požádali o náhradu čistých nákladů u povinnosti poskytovat univerzální službu za posledních deset let a tyto byly proplaceny. V Itálii a Norsku provedli výpočet čistých nákladů u povinnosti poskytovat univerzální službu za posledních deset let poskytovatelé univerzální služby a posoudilo jej ministerstvo. V Itálii vnitrostátní regulační orgán má na starost posouzení čistých nákladů US od roku 2011. Vnitrostátní regulační orgán Bulharska poznamenal, že čisté ná-

klady povinnosti poskytovat univerzální službu byly posouzeny po ověření ze strany vnitrostátního regulačního orgánu a vyjádřeny ve stanovisku o řešení nehmotných přínosů a zvážení nepřiměřené finanční zátěže za roky 2011 a 2012. Nehmotné přínosy („prestiž ochranné známky v důsledku poskytování a přínosů univerzální poštovní služby, vyplývající ze speciálních obchodních práv“) byly vzaty v potaz a činily značnou částku. Byla posouzena následující kritéria nepřiměřené finanční zátěže: „podíl čistých nákladů na celkové částce příjmů poskytovatele univerzální služby z poskytování; hodnota zůstatku finančních účtů se zahraničními správami; změny v podílu určeného operátora na trhu poskytovatelů univerzální služby, změny podmínek referenčního scénáře; vnitrostátní regulační orgán rovněž použil doporučení auditora“. V Nizozemí v důsledku stažení žádosti poskytovatele univerzální služby nebylo třeba, aby vnitrostátní regulační orgán posuzoval čisté náklady povinnosti poskytovat univerzální službu a nepřiměřenou finanční zátěž.

Mechanismy určení a financování poskytovatelů univerzální služby

Z analýzy dat poskytnutých zeměmi, které odpověděly, vyplynulo, že ve všech případech se jako postup při určení poskytovatele univerzální služby používá přímé jmenování, zatímco ve dvou zemích (Malta a Rumunsko) existuje alternativní způsob (veřejná aukce) v případě selhání veřejného výběrového řízení³.

V ČR a Polsku bude přímé jmenování nahrazeno veřejnou aukcí po uplynutí období aktuálního jmenování a v Belgii bude přímé jmenování nahrazeno otevřeným mechanismem po uplynutí období aktuálního jmenování. Ve Velké Británii to lze provést výběrovým řízením, nicméně OFCOM jej nesmí provést až do října 2021 (pokud k tomu

³ Na Maltě se tento alternativní způsob týká „veřejného výběrového řízení“, tj. kromě přímého jmenování existuje alternativní způsob, který umožňuje výběrové řízení na univerzální službu tím, že se obstarají takové služby v souladu s platnými pravidly a předpisy týkajícími se veřejných zakázek.

Služba poskytovaná se ztrátou	Země
Jednotlivé vnitrostátní dopisy (včetně doporučených)	Bulharsko, Řecko, Irsko, Itálie, Polsko, Portugalsko*
Jednotlivé balíky	Bulharsko, Chorvatsko, Maďarsko, Irsko, Itálie, Polsko, Portugalsko, jedna další země
Doručování tiskovin	Řecko, Itálie, Lotyšsko, Portugalsko
Zásilky pro nevidomé	Bulharsko, ČR, Litva
Direct mail	Řecko, Itálie
Mezinárodní balíky	Itálie, jedna další země
Mezinárodní dopisy	Chorvatsko, Irsko, Itálie, jedna další země
Hromadné dopisy	Itálie

Tabulka č. 2: Poštovní služby v rámci rozsahu povinnosti univerzální služby (USO) poskytované se ztrátou.

* Vnitrostátní jednotlivé dopisy posílané občasným/jednotlivým klientům.

nesvolí poskytovatel univerzální služby).

V Rakousku každých pět let vnitrostátní regulační orgán musí provést analýzu, aby prokázal, že existují jiní operátoři, kteří mohou zajišťovat povinnost univerzální služby (USO): pokud ano, musí vnitrostátní regulační orgán zajistit veřejné výběrové řízení.

V Portugalsku byl současný poskytovatel univerzální služby přímo určen (koncesní smlouva) až do konce roku 2020⁴. V Nizozemí může být poskytovatel univerzální služby určen na základě výběrového řízení předepsaného zákonem (které lze považovat za druh veřejné aukce). Nicméně toto řízení nebylo nikdy použito a současný poskytovatel univerzální služby byl (právní výjimkou) určen ministerským výnosem a nebyla příležitost toto jmenování zrušit.

V Německu je odlišný scénář – nebyl určen žádný konkrétní poskytovatel univerzální služby. Všichni poskytovatelé, tj. všichni poštovní operátoři, poskytují univerzální službu bez jakékoli zákonné povinnosti. Pouze pokud trh přestane univerzální službu zajišťovat, bude muset jeden nebo více poskytovatelů služeb být jmenován vnitrostátním regulačním orgánem na základě výběrového řízení, aby řádně poskytoval požadovanou službu.

S výjimkou Malty, Německa, Nizozemí a Velké Británie jsou poskytovatelé univerzální služby určeni na omezenou dobu (v průměru 9 let).

Co se týče mechanismů financování, existuje několik způsobů.

Povinnost univerzální služby (USO) může být financována z veřejného/státního rozpočtu ve 12 zemích (Belgie, Bulharsko, Chorvatsko, ⁴ Po tomto datu může být poskytování US zajištěno následujícími mechanismy (zák. č. 17/2012, čl. 17): a) efektivním působením trhu na základě individuální licence; b) pověřením jednoho nebo více poskytovatelů poštovních služeb poskytováním různých prvků univerzální služby nebo pokrytím různých částí území. Toto pověření uvedené v bodě b) musí být učiněno podle platných pravidel a předpisů v oblasti veřejných zakázek.

Řecko, Maďarsko, Itálie, Litva, Malta, Norsko, Polsko, Rumunsko a Srbsko).

V Belgii, Bulharsku a Švédsku není ze zákona žádný kompenzační fond.

Ve 13 zemích (Rakousko⁵, Chorvatsko, Finsko, Francie, Německo, Řecko, Irsko, Itálie, Malta, Polsko, Portugal, Rumunsko a Velká Británie) může čisté náklady povinnosti univerzální služby (USO) financovat sám poskytovatel univerzální služby a konkurenti. V Srbsku může čisté náklady financovat poskytovatel univerzální služby. V Maďarsku, za účelem snížení nepřiměřené zátěže poskytovatele univerzální služby, otevře orgán *Kompenzační účet pro poštovní univerzální službu* (dále jen „účet“), který je veden maďarským ministerstvem financí, přičemž příspěvky do něj platí poskytovatelé licencované poštovní služby. Pokud účet nepokryje nepřiměřenou zátěž, jsou čisté náklady povinnosti univerzální služby (USO) financovány ze státního rozpočtu.

Na Maltě, v Rumunsku a Velké Británii mohou být čisté náklady povinnosti univerzální služby (USO) kryty také finančními příspěvky spotřebitelů.

V Nizozemí v současné době zajišťují systém čl. 30 a 31 poštovního zákona, kterým se náhrada čistých nákladů vzniklých poskytovateli univerzální služby, podle určení ze strany vnitrostátního regulačního orgánu, dělí (podle obratu) mezi všechny poskytovatele poštovních služeb, včetně samotného poskytovatele univerzální služby (ale mimo poskytovatelů poštovních služeb s obratem nižším než 2 mil. eur).

V žádné zemi poskytovatel univerzální služby ani konkurenti nepožadovali mechanismus typu „pay or play“.

Otázky k diskusi

Informace uvedené v tomto dokumentu mají za cíl otevřít diskusi o tom, zda výše popsané tržní a regulační změny mají vliv na rozsah povinnosti univerzální služby (USO)

⁵ V Rakousku, pokud čisté náklady přesáhnou 2% z celkových nákladů, musí vnitrostátní regulační orgán vytvořit kompenzační fond a poskytovatel univerzální služby a konkurenti do něj musí přispívat.

v blízké budoucnosti, a pokud ano, jak to lze řešit.

Tato diskuse je zajištěna prostřednictvím veřejné konzultace od září 2014 do listopadu 2014, s workshopem/ústním projednáním za účasti zainteresovaných stran v Bukurešti dne 19. listopadu 2014.

Skupina ERGP identifikovala několik možných důvodů týkajících se změn rozsahu povinnosti univerzální služby (USO), například:

- změny chování spotřebitelů;
- pokles objemu dopisů;
- udržitelnost čistých nákladů na poskytování univerzální služby;
- potřeba bránit sociálnímu vyloučení pomocí povinnosti univerzální služby (USO);
- překážky vstupu na trh.

Z výsledků odpovědí, které poskytl vnitrostátní regulační orgány (NRA), vyplynulo, že několik zemí upravilo v posledních letech rozsah povinnosti univerzální služby (USO).

Důvody pro úpravu rozsahu povinnosti poskytovat univerzální službu se značně lišily. V některých případech se to mohlo týkat rozhodnutí, že určitá služba není vhodná pro zařazení do povinnosti univerzální služby (USO), což nesouviselo s ochranou občanů před sociálním vyloučením. Navíc mnoho kategorií uživatelů, např. konsolidátoři, poskytovatelé typu end-to-end a firemní zákazníci, nemusí těžit z mechanismů univerzální služby, také protože liberalizace sektoru poštovních služeb umožnila novým operátorům nabízet služby poskytované v rámci mechanismů univerzální služby, i když s odlišnými standardy kvality. Jiné změny povinnosti univerzální služby (USO) méně jasně souvisejí s politikou bránění sociálnímu vyloučení nebo otázkami hospodářské soutěže. Omezení rozsahu služeb, pošt, termínů a kvality doručování spíše souvisí se snahou vyvážit udržitelnost poskytování US (snížením nákladů povinnosti poskytovat univerzální službu v reakci na pokles objemu) a potřeby uživatelů. Další možnosti zkoumání udržitelnosti

jsou pobídky pro efektivnější poskytování univerzální služby.

Případně je možné, že dvě typická regulační opatření ohledně cen, jako např. dostupné ceny a osvobození od DPH, vytvářejí překážky vstupu na trh a vedou k pokřivení trhu⁶. Dále některé služby zahrnuté v rozsahu povinnosti univerzální služby (USO) mohou být nabízeny se ztrátou, což může znamenat nespravedlivou finanční zátěž pro sektor poštovních služeb a pro uživatele. Cenová regulace by měla vzít v potaz konkurenční situaci daných trhů. S ohledem na probíhající změny trhu poštovních služeb by mělo být důkladně vyhodnoceno, zda všechny služby v rozsahu povinnosti univerzální služby (USO) jsou stále relevantní. Poté by mělo být zajištěno, aby jakákoli budoucí definice univerzální služby a mechanismu financování byla konkurenčně neutrální, tj. nebrání rozvoji trhu.

Existuje tendence k širšímu a méně specifickému vymezení rozsahu univerzální služby, aby regulátoři měli dostatečnou flexibilitu. Rozsah univerzální služby se v jed-

⁶ Vnitrostátní regulační orgány (NRA) však uznávají, že osvobození od DPH je otázkou pro EK a každý národní legislativní rámec v evropských zemích.

notlivých zemích liší (v rámci omezení směrnice o poštovních službách). Na základě popsaných výsledků a s přihlédnutím k měnícímu se komunikačnímu chování a poklesu objemu dopisů a nárůstu elektronického obchodování by měly být dále zkoumány některé možné problémy související s přizpůsobením rozsahu povinnosti poskytovat univerzální službu v rámci mantinelů směrnice o poštovních službách, například:

- Vede současný rozsah povinnosti poskytovat univerzální službu k nadměrným nákladům?

- Mohla by regulace tarifů (např., dostupné ceny a osvobození od DPH) vést k pokřivení soutěže na poštovním trhu?

- Jak by mohl vypadat společný evropský minimální rozsah?

- Jaké nezbytné prvky by měly být zaručeny?

- Jaké nezbytné prvky je třeba regulovat?

- Jak nezbytné je mít jednotný základ s přihlédnutím ke specifickým řešením pro jednotlivé země?

- Na které kategorie uživatelů by měla být cílena povinnost univerzální služby (USO)? Fyzické osoby, lidé žijící na venkově, postižení občané na venkově, malé firmy a/nebo domácí kanceláře? Je možné identifikovat změny v tomto ohledu do budoucna?

- Může existovat důvod pro ochranu hospodářské soutěže pomocí povinnosti univerzální služby (USO) (tj. chrání zajištění, aby ceny poskytovatelů univerzální služby byly zaměřené na náklady, nediskriminační a transparentní zákazníky a konkurenty)?

- Je nutné určit poskytovatele univerzální služby pro poskytování povinné univerzální služby (USO)?

- Jaké by mohlo být přiměřené období jmenování a jaký by měl být proces tohoto jmenování s ohledem na měnící se trh poštovních služeb?

- Měly by změny rozsahu povinnosti univerzální služby (USO) vliv na možnost financovat univerzální službu například pomocí kompenzačního fondu (a pokud ano, jakým způsobem a s jakými důsledky)?

Měsíční monitorovací zpráva - září 2014

© Český telekomunikační úřad, vydává samostatné oddělení komunikace
adresa: Sokolovská 219, 190 00 Praha 9,
telefon: 224 004 509 • e-mail: tisk@ctu.cz • www.ctu.cz
Vychází 1x měsíčně. Místo vydání: Praha.